

Bivirkninger ved tannbleking

De første funnene fra en prospektiv undersøkelse om tannbleking i regi av Nordisk Institutt for Odontologiske Materialer (NIOM) viser at cirka 50 prosent av pasientene får bivirkninger av behandlingen.

Studien, som avsluttes i disse dager, er et samarbeidsprosjekt mellom NIOM, Det odontologiske fakultet i Oslo, Det sundhedsvitenskabelige fakultet i København og Institutionen för odontologi i Göteborg. Man har fulgt 171 personer gjennom en tannblekingsprosedyre og en oppfølgingsperiode på 9–10 måneder.

Behandlingen ble utført under ansvar av tannlege, enten hjemmebasert med skinner (143 personer) eller i klinikk (28 personer) med eller uten samtidig bruk av blekelampe. Behandlingsvalg ble foretatt av utøvende tannlege i samråd med pasientene. Forut for blekebehandlingen, ble subjektive plager og objektive funn som opplevelse av ising og tannpine og forekomst av gingivitt registrert. Pasientene fikk oppfølging cirka en uke etter hjemmebasert bleking og deretter cirka ni måneder senere. Ved klinikkbleking ble bivirkninger registrert umiddelbart etter behandling, etter cirka 10 dager og til slutt etter cirka 10 måneder. Pasienter og tannleger ble spurt om hvorvidt behandlingen måtte avbrytes, i tilfelle i hvor lang tid, og om behandlingen ble gjenopptatt.

Omtrent 50 prosent av pasientene som utførte bleking hjemme, rapporterte om lokale bivirkninger slik som ising i tenner og gingival irritasjon. Umiddelbart etter klinikkbleking rapporterte 32 prosent av pasientene om tilsvarende symptomer, og bivirkningsfrekvensen steg til 50 prosent 14 dager senere. Resultatene er kontrollert for det antall pasienter som opplyste om ising i tenner og gingivitt før

behandlingen. Ukorrigert er bivirkningstallene 60 prosent og 70 prosent for henholdsvis hjemmebleking og klinikkbleking.

Graden av opplevelse av bivirkninger varierte fra milde, raskt forbigående til langvarige symptomer opptil 9–10 måneder. Tre prosent av pasientene som gjennomgikk hjemmebleking hadde vedvarende ising ved 9–10 månedersoppfølgingen, mens den tilsvarende prosentandelen var syv prosent for pasientene med klinikkbleking.

Av de pasientene med hjemmebleking og som erfarte bivirkninger, var det 24 prosent som avbrøt behandlingen. Avbruddene skjedde etter 3–4 dagers behandling og blekingen ble gjenopptatt av alle pasientene etter cirka 2 dager. Behandlingsavbrudd som følge av bivirkninger skjedde i 15 prosent av tilfellene ved klinikkbleking.

Litteraturen gir svært ulike opplysninger om bivirkninger av tannbleking. Når det gjelder opplevelse av ising i tenner, varierer tallene fra 0–100 prosent (1), men de fleste undersøkelser oppgir en forekomst på mellom 30–80 prosent (2). I sistnevnte oversiktsartikkel er det største pasientmaterialet som det refereres til på 38 personer, og ingen er fulgt lenger enn 6 uker. Usikkerhet omkring hyppigheten og alvorlighetsgraden av bivirk-

Tannbleking med lys.
Foto: Nils Roar Gjerdet.

ninger var en av grunnene til at denne studien ble iverksatt. Prosjektet, som også har som mål å vurdere effektiviteten av blekeprosedyrer samt undersøke bruk av verneutstyr, er støttet av Helsedirektoratet og koordinert av en arbeidsgruppe bestående av Jon E. Dahl (NIOM), Nina Rygh Thoresen (Universitetet i Oslo), Ulla Pallesen (Københavns Universitet), Catarina Wallman (Göteborgs Universitet/Universitetet i Tromsø) og undertegnede.

Referanser:

1. Browning WD, Blalock JS, Frazier KB, Downey MC, Myers ML. Duration and timing of sensitivity related to bleaching. *J Esthet Restor Dent.* 2007; 19: 256–64.
2. Dahl JE, Pallesen U. Tooth bleaching – a critical review of the biological aspects. *Crit Rev Oral Biol Med.* 2003; 14: 292–304.

Ellen M. Bruzell, seniorforsker

Adresse: Nordisk Institutt for Odontologiske Materialer (NIOM), postboks 70, 1305 Haslum. E-post: ebr@niom.no